

ØKONOMINYTT

Nr. 7 | JULI 2016

INNHold

JULI-MØTER I EUROGRUPPEN OG ECOFIN.....	2
EUROGRUPPEN 11. JULI.....	2
<i>Den økonomiske og finansielle situasjonen.....</i>	2
<i>Finanspolitikken i euroområdet.....</i>	3
<i>Underskuddprosedyrene mot Portugal og Spania.....</i>	3
<i>Postprogramgjennomgang av Irland og Portugal.....</i>	3
<i>Tematisk diskusjon om investeringer.....</i>	4
ECOFIN 12. JULI.....	5
<i>Det slovakiske arbeidsprogrammet.....</i>	5
<i>Bekjempelse av terrorfinansiering, hvitvasking og skatteunngåelse.....</i>	7
<i>Tiltak mot skatteunndragelse og –omgåelse.....</i>	8
<i>Gjennomføring av bankunionen.....</i>	10
<i>Basel-komiteens arbeid med bankreformer.....</i>	11
<i>Underskuddprosedyre mot Portugal og Spania.....</i>	11
<i>Landspesifikke anbefalinger for den økonomiske politikken.....</i>	14
<i>Investeringshindre – Juncker-kommisjonens tredje pilar.....</i>	15
<i>Konvergensrapporter for ikke-euroland.....</i>	16
<i>Andre saker.....</i>	16
STRESSTESTING AV EUROPEISK BANKSEKTOR.....	16
EUS BUDSJETT FOR 2017.....	17
KOMMISJONENS FORSLAG TIL BUDSJETT FOR 2017.....	17
RÅDETS POSISJON TIL 2017-BUDSJETTET.....	18

Tsjekkias finansminister Peter Kazimir klar til ledet sitt første ECOFIN-møte. Photo: The European Union

Juli-møter i Eurogruppen og ECOFIN

Hovedsaker under finansministrenes møter 11. og 12. juli:

- *Det slovakiske arbeidsprogrammet for ECOFIN ble vedtatt.*
- *ECOFIN hadde en første diskusjon om Kommisjonens forslag av 5. juli om ytterligere tiltak for å bekjempe terrorfinansiering, hvitvasking og skatteunngåelse. Ministrene var i stor grad enige i innholdet, men flere reagerte på at gjennomføringsfristen allerede er ved kommende årsskifte.*
- *ECOFIN vedtok direktivet mot skatteomgåelse som det ble oppnådd politisk enighet om i juni. Finansministrene hadde også en først diskusjon av Kommisjonens melding av 6. juli om tiltak mot skatteomgåelse og -unndragelse, herunder forslag til endringer i direktivet om administrativt samarbeid på skatteområdet som gir ligningsmyndighetene tilgang til informasjon innhentet gjennom hvitvaskingsdirektivet.*
- *ECOFIN vedtok at Portugal og Spania ikke har fulgt opp tidligere vedtak i Stabilitets- og vekstpaktens underskuddprosedyre. I Kommisjonens påfølgende sanksjonsvedtak 27. juli anbefales det å ikke ilegge sanksjoner, slik paktens gir mulighet for. Beslutningen blir stående dersom ikke et kvalifisert flertall blant øvrige euroland går imot.*
- *ECOFIN vedtok rådskonklusjoner om Basel-komiteens arbeid med kapitaldekningsstandards for banksektoren. Allmenn støtte til arbeidet, men det ble påpekt at europeiske banker ikke må behandles dårligere enn banker i andre regioner.*
- *ECOFIN vedtok første pakke med utkast til ni EØS-komitebeslutninger (og 31 rettsakter) om finanstilsyn som en saken uten diskusjon (A-punkt)*

Kommende møter Slovakisk formannskap høsten 2016:

Eurogruppen og ECOFIN:
9.-10. september (uformelt)
10.-11. oktober
7.-8 november
16. november (budsjett)
5.-6. desember

Det europeiske råd:
16. september (EU-27)
20.-21. oktober
15.-16. desember

Eurogruppen 11. juli

Temaene i Eurogruppen var den økonomiske og finansielle situasjonen, postprogramgjennomgang av Irland og Portugal, finanspolitikken i euroområdet, underskuddprosedyre mot Spania og Portugal og investeringer i euroområdet.

Den økonomiske og finansielle situasjonen

Kommissær Moscovici redegjorde for den økonomiske og finansielle situasjonen. Etter den sterke veksten i 1. kvartal var det ventet en noe lavere vekst fremover. Dette skyldes at de positive virkningene av lavere oljepris og eurosvekkelsen fra våren 2014 til våren 2015 er i ferd med å ebbe ut.

Utfallet av folkeavstemningen i Storbritannia overrasket markedene. Kommisjonen venter at oppgangen i euroområdet vil fortsette, men politiske og økonomiske usikkerheten har økt markert. Kommisjonens foreløpige beregninger viser at den økte usikkerheten akkumulert vil redusere Storbritannias BNP med 1-2½ prosentpoeng i 2016-17 sammenlignet med vårprognosen fra mai, som var basert på fortsatt EU-medlemskap. Den negative virkningen i euroområdet anslås til 0,2-0,5 prosentpoeng i samme periode. Dess lenger usikkerheten vedvarer, dess større blir de økonomiske konsekvensene. En rask avklaring av situasjonen ved at Storbritannia utløser art. 50 i EU-traktaten ble fremholdt som viktig.

Moscovici fremholdt videre at det er viktig å gjennomføre tiltak for å redusere skadevirkningen, som å akselerere arbeidet med å gjøre bankene motstandsdyktige, føre en tilpasset makroøkonomisk politikk og gjennomføre strukturreformer.

Eurogruppen var i hovedsak enig i analysene og politikk anbefalingene. Det ble i diskusjonen lagt vekt på å videreføre en sunn, vekstorientert finanspolitikk, strukturreformer og å håndtere banksektoren.

Finanspolitikken i euroområdet

Eurogruppen drøftet euroområdets finanspolitikk med utgangspunkt i nasjonale stabilitetsprogram, som utarbeides i april som ledd i det europeiske semesteret. Diskusjonen inngår som en del av medlemslandenes forberedelser av budsjettplanene for 2017, som skal sendes Kommisjonen innen 15. oktober.

Finansministrene var enige om at den samlede finanspolitiske innretningen ventes å gå fra svakt ekspansiv i år til nær nøytral i 2017. Overholdelse av Stabilitets- og vekstpaktens regler i hvert enkelt land er den beste garantien for en forsiktig finanspolitikk også på aggregert nivå.

Underskuddsprosedurene mot Portugal og Spania

Diskusjonen i Eurogruppen gjaldt spørsmålet om Portugal og Spania hadde gjennomført tilstrekkelige tiltak for å bringe budsjettunderskuddet ned i tråd med ECOFINs vedtak i 2013. Det var sterk støtte til Kommisjonens anbefalinger om at dette ikke var gjort. Den videre drøftingen og formelle vedtak ble gjort i ECOFIN dagen etter. Se nærmere omtale lenger bak i rapporten.

From left to right: Mr Wolfgang SCHAUBLE, German Federal Minister for Finance; Mr Mario CENTENO, Portuguese Minister for Finance; Mr Benoît COEURE, Member of the Executive Board of the ECB. Photo: European Union

Postprogramgjennomgang av Irland og Portugal

Delegasjoner bestående av Kommisjonen, Den europeiske sentralbanken (ECB), IMF og Euroområdets krisefinansieringsmekanisme (ESM) gjennomførte post-programgjennomgangen for Irland i perioden 7.-10. juni og for Portugal i perioden 15.-22. juni. Formålet med slike gjennomganger er å forsikre seg om at tidligere programland kan betjene sin gjeld og samtidig bidra til at vedkommende land ikke faller tilbake til «gamle synder», som i sin tid forårsaket krisen og behovet for økonomisk støtteprogram.

Irland er EUs raskest voksende økonomi med 7,8 pst. i 2015 og anslått 5 pst. i 2016. Resultatet av folkeavstemningen i Storbritannia øker risikoen for at utviklingen kan bli svakere.

Det offentlige budsjettunderskuddet kom med 2,3 pst. av BNP under Stabilitets- og vekstpaktens terskelverdi i 2015 slik at underskuddprosedyren mot Irland ble opphevet av ECOFIN i juni i år. Underskuddet ventes å bli ytterligere redusert i årene fremover. Den offentlige gjelden har falt fra 120 pst. av BNP i 2012/13 til 94 pst. i 2015, og den ventes å falle ytterligere.

Institusjonene har følgende tilrådinger til Irland:

- Følge EUs budsjettregelverk slik at tidligere tiders prosykliske finanspolitikk unngås.
- Benytte høykonjunkturen og salg av statlige bankaksjer til å fortsette nedbyggingen av den offentlige gjelden.
- Gjøre skattesystemet mer effektivt og vekstfremmende, og skattegrunnlaget bør utvides for å redusere de store svingningene i provenyet.
- Bedre kostnadseffektiviteten i helsesektoren.
- Fortsette omstruktureringen av misligholdte lån, som allerede har blitt redusert fra 27 pst. av samlede utlån i 2013 til 16 pst. ved utgangen av 2015, og finne en holdbar løsning for fremtiden.
- Avvikle flaskehalser i boligmarkedet og infrastruktur for å sikre den økonomiske veksten på mellomlang sikt.

Den økonomiske utviklingen i *Portugal* er svakere enn lagt til grunn i postprogramgjennomgangen i februar. Landet har ikke fulgt opp tidligere pålegg iht. Stabilitets- og vekstpaktens underskuddsprosedyre (se nærmere omtale under ECOFIN), og den offentlige gjelden har de siste årene stabilisert seg på rundt 130 pst. av BNP. Også økonomien for øvrig er preget av høy gjeld. Risikoen for den økonomiske utviklingen kommer i hovedsak fra interne forhold og knyttes til den økonomiske politikken.

Institusjonene har følgende tilrådinger til Portugal:

- Konsolidere offentlige finanser ytterligere.
- Bankene må styrke fortjenesten og redusere mengden misligholdte lån (som er i underkant av 20 pst.).
- Redusere gjeldsnivået i bedriftssektoren ytterligere for å legge til rette for økte investeringer.
- Gjennomføre strukturpolitikk med fasthet for å øke vekstpotensialet og økonomiens motstandsdyktighet samt bedre konkurranseevnen. Reformene i arbeidsmarkedet under programperioden bør ikke reverseres og minstelønnen, som nå dekker en femdel av sysselsettingen, må vurderes nøye i lys av sysselsettingsmulighetene for lav-kvalifisert arbeidskraft. De negative konsekvensene for konkurranseevnen og offentlige finanser av å reversere planlagte privatiseringer og transportkonsesjoner i byer ble også fremhevet av institusjonene.

Eurogruppen konkluderte med at verken Irland eller Portugal ventes å ha problemer med å betjene lån fra ESM og IMF.

Tematisk diskusjon om investeringer

Som ledd i gjennomgangen av strukturtemaer av felles interesse for å bedre virkemåten til euroområdet økonomi, drøftet Eurogruppen denne gangen investeringer. Utgangspunktet for å ta opp temaet er det lave investeringsnivået i euroområdet (og Europa generelt). Diskusjonen var foreløpig og med vekt på strukturelle og regulatoriske investeringshindre. Temaer som ble drøftet var hvordan man kan øke effektiviteten i offentlig administrasjon og bedre forretningsklimaet, samt særlige flaskehalser og reguleringer i ulike sektorer.

Investeringshindre ble også drøftet i ECOFIN, jf. omtale nedenfor.

ECOFIN 12. juli

ECOFIN behandlet denne gangen bl.a. det slovakiske formannskapets arbeidsprogram, bekjempelse av terrorfinansiering, hvitvasking og skatteomgåelse, underskuddprosedyre mot Portugal og Spania, konvergensrapporter for ikke-euro-land, Juncker-kommisjonens investeringsplan og bankunionen. Pressemelding og annen dokumentasjon i forbindelse med møtet ligger [her](#).

Det slovakiske arbeidsprogrammet

Finansminister Kazimir presenterte hovedtrekkene i det slovakiske arbeidsprogrammet for ECOFIN. ECOFIN vedtok arbeidsprogrammet uten diskusjon. Hovedtrekkene i arbeidsprogrammet er gjengitt nedenfor.

Økonomisk politikk

- *Det europeiske semesteret.* Slovakia fikk æren av å løse årets europeiske semester i havn med formelle vedtak av landspesifikke anbefalinger om den økonomiske politikken under ECOFIN-møtet 12. juli. Neste års semester ventes som vanlig å starte opp i november med rapportene om den årlige vekstundersøkelsen for 2017, utkast til anbefalinger om den økonomiske politikken for euroområdet samlet og varslingsrapport om makroøkonomiske ubalanser. Prosessen går videre gjennom hele første halvår 2017 med drøftinger i ECOFIN og andre rådsformasjoner, samt under flere EU-toppmøter.
- ECOFIN vurderer løpende om *land etterlever Stabilitets- og vekstpakten*. I første omgang vil dette gjelde Portugal og Spania. Se nærmere omtale lenger bak i rapporten. En generell gjennomgang av eurolandenes budsjettplaner for 2017 vil finne sted i november/desember på grunnlag av Kommisjonens vurdering av disse, som må sendes inn innen 15. oktober.
- Kommisjonen har varslet at den i høst vil foreslå forlengelse av *Juncker-kommisjonens investeringsplan* med ytterligere to år – fra 2018 til 2020 (egentlig en permanent ordning, men EUs langtidsbudsjett løper ut i 2020). Planen fikk støtte av Det europeiske råd 28. juni. Det slovakiske formannskapet vil søke å oppnå politisk enighet om forslaget i Rådet og ev. starte forhandlinger med Europaparlamentet. Parallelt vil man jobbe videre med planens tredje pilar om å redusere regulatoriske investeringshindre.
- Følge opp fjorårets rapport fra fem EU-presidenter om *styrking av samarbeidet i eurosonen (ØMU)*. ECOFIN vedtok 12. juli formelt opprettelsen av nasjonale produktivitetsråd, som det ble oppnådd enighet om i ECOFIN 17. juni. I junimøte ble man også enig om et veikart for det videre arbeidet med å ferdigstille bankunionen, som er et annet viktig element i styrkingen av ØMU.
- På grunnlag av en rapport fra Kommisjonen ventes ECOFIN i høst å følge opp om deltakerlandene har gjennomført den såkalte Finanspaktens (Fiscal Compact)¹ artikkel 3 om *nasjonal lovfesting av strukturell budsjettbalanse*. Fristen for dette var 1.1.2014, og manglende gjennomføring kan medføre en bot svarende til 0,1 pst. av BNP.
- ECOFIN vil i annet halvår følge opp initiativer fra Kommisjonen (ekstern investeringsplan) og Den europeiske investeringsbanken (EIB) for økonomisk utvikling i naboland i sør og øst for å avhjelpe migrasjonskrisen.
- ECOFIN vil drøfte prioriteringene for *klimafinansiering* forut for COP22 i Marrakech i desember 2016.

Budsjett

- Kommisjonen la 30. juni frem forslag til *EUs budsjett* for 2017. Forslaget vil bli forhandlet mellom Rådet og Europaparlamentet under det slovakiske formannskapet med sikte på å nå enighet medio november.
- Kommisjonen ventes å legge frem midtveisgjennomgangen av langtidsbudsjettet for 2014-20 (MFF) i løpet av høsten.

¹ Finanspakten trådte i kraft 1.1.2013. Alle EU-land unntatt Storbritannia og Tsjekkia deltar i denne.

- Det er også ventet at *Monti-gruppen* vil legge frem sine anbefalinger til endringer i EUs inntekts-system for ECOFIN i løpet av høsten 2016. Gruppen ble opprettet gjennom MFF-avtalen og ledes av den tidligere italienske finansministeren Mario Monti.

Mr Peter KAZIMIR, Slovak Minister for Finance. Photo: European Union

Finansmarkedsspørsmål

- *Bankunion/EDIS*: ECOFIN kom i juni til enighet om et veikart for behandling av et felles bank-sikringsfond (EDIS) og øvrig ferdigstilling av bankunionen. I 2. halvår vil Rådet arbeide videre på teknisk nivå med EDIS og en felles offentlig bremsekloss (backstop) for det felles krisehånd-teringsfondet (SRF). Parallelt med dette skal Kommisjonen fremme forslag om risikoreduserende tiltak. EU-landene ventes å basere EDIS på en mellomstatlig avtale.
- Fortsette arbeidet med å etablere en *kapitalmarkedsunion* i EU, herunder forhandle med Europaparlamentet om regelverk for verdipapirisering av enkle, transparente og standardiserte aktiva og tilhørende endringer i kapitaldekningsforordningen samt ny prospektforordning. Tiltakene tar særlig sikte på å lette tilgangen til kapital for små og mellomstore bedrifter. Rådet

har fastlagt sin posisjon til forhandlingene om regelverkene med Europaparlamentet, som per i dag ikke har kommet like langt i sin behandling.

- Det slovakiske formannskapet vil videre starte arbeidet med å etablere Rådets forhandlingsposisjon om endringer i *regelverkene om venturekapitalfond og entreprenørskapsfond*.² I løpet av annet halvår ventes Kommisjonen også å fremme forslag om minimumsharmonisering av insolvenslovgivningen i EU.
- Forordning om *pengemarkedsfond*: Formålet er å redusere systemisk risiko som følge av skyggebankvirksomheten. Etter at ECOFIN kom til enighet om forhandlingsposisjonen i juni, kan forhandlingene med Europaparlamentet starte opp under slovakisk formannskap.
- Forordningen om *bankstruktur for å styrke store bankers tåleevne*: ECOFIN vedtok i juni 2015 politisk enighet som grunnlag for forhandlingene med Europaparlamentet. Rådet legger opp til større fleksibilitet i håndteringen av handelsaktiviteter innenfor samme bank enn i Kommisjonens forslag. Europaparlamentet har ikke klart å etablere sin forhandlingsposisjon pga. betydelig intern uenighet.
- Kommisjonen fremmet 5. juli forslag om å styrke arbeidet med å *bekjempe terrorfinansiering, skatteunngåelse og hvitvasking av penger*. Det slovakiske formannskapet vil søke å etablere en felles rådsposisjon.

Skatt

- Det slovakiske formannskapet vil prioritere *tiltak mot skatteomgåelse og –unndragelse*. I henhold til enigheten om skatteomgåelsesdirektivet (ATAD) i juni, skal Kommisjonen raskt komme tilbake med et forslag om hybride mismatcher mot tredjeland. I tillegg kan ev. nye forslag fra Kommisjonen som varslet i meldingen om ytterligere tiltak mot skatteunngåelse og -unndragelse bli behandlet av ECOFIN i løpet av høsten, se omtale lenger bak i rapporten.
- Formannskapet ventes videre å prioritere det kommende forslaget om et *felles grunnlag i selskapsskatten (CCTB)*. Et slikt forslag er varslet fra Kommisjonen i løpet av høsten.
- På *merverdiavgiftsområdet* ventes formannskapet å legge vekt på arbeidet med Kommisjonens kommende forslag om merverdiavgift på grenseoverskridende elektronisk handel, kampen mot merverdiavgiftssvindel samt andre elementer i Kommisjonens handlingsplan for merverdiavgift.
- Det utvidede samarbeidet om en *avgift på finansielle transaksjoner (FTT)* ventes også å fortsette, men det er fortsatt usikkert om det vil lykkes de 10 samarbeidene landene å oppnå enighet. Slovakia deltar selv i det utvidede samarbeidet om FTT.

Bekjempelse av terrorfinansiering, hvitvasking og skatteunngåelse

Kommisjonen la 5. juli frem forslag om å styrke arbeidet med å bekjempe terrorfinansiering, skatteunngåelse og hvitvasking av penger. Forslaget har form av endringer i fjerde hvitvaskingsdirektiv (4AMLD). I tillegg har ECOFIN satt som mål at medlemslandene skal gjennomføre vedtatt hvitvaskingsregelverk innen utgangen av 2016. Fristen i direktivet er 26. juni 2017.

Pressemeldingen ligger [her](#) og forslaget til endringer i 4. hvitvaskingsdirektiv ligger [her](#). Hovedelementene i endringsforslaget er som følger:

Bekjempelse av terrorfinansiering:

- Tilbydere av vekslingstjenester mellom virtuelle penger og fysiske penger samt såkalte «wallet providers» (leverandører av «lommebøker» som gir tilgang til virtuelle penger) skal omfattes av 4. hvitvaskingsdirektiv. Dermed må disse følge direktivets krav om å gjennomføre forebyggende tiltak og rapportere mistenkelige transaksjoner.
- Redusere bruken av anonyme forhåndsbetalte instrumenter, herunder forhåndsbetalte, anonyme betalingskort. Dette gjøres ved å redusere grensen for krav til identifikasjon fra 250 til

² Kommisjonen la 14. juli frem forslag til endringer i forordningene om europeiske venturekapitalfond (EuVECA) og sosiale entreprenørskapsfond (EuSET).

150 euro samtidig som kravene til kundekontroll utvides. Forhåndsbetalte kort utstedt utenfor EU vil bare kunne brukes i EU når disse oppfyller krav som svarer til 4AMLD.

- EU-landenes finansielle etterretningsenheter skal få utvidete fullmakter. Disse vil få tilgang til et bredere sett med opplysninger samtidig som de skal få tilgang til opplysninger i de sentrale registrene over bank- og betalingskonti og sentrale systemer for data-uttrekk, som skal etableres i medlemslandene. Samtidig foreslår Kommisjonen å styrke reglene om samarbeid mellom landenes finansielle etterretningsenheter.
- Harmonisere EUs holdning overfor risikofylte tredjeland (land med mangelfullt regelverk for bekjempelse av terrorfinansiering og hvitvasking) for å unngå «forum-shopping» mellom land med utgangspunkt i ulike regler på området. Banker skal gjennomføre ekstra kontroll (due diligence) av pengestrømmer fra slike tredjeland.

Oppdatering: Kommisjonen la 14. juli frem en delegert forordning med liste over 11 risikofylte tredjeland. Den delegerte forordningen og landlisten ligger [her](#). Listen over land og tiltak tilsvarende anbefalingene fra FATF.

Strengere transparensregler for å hindre skatteunndragelse og hvitvasking:

- Full offentlig tilgang til registre over reelt eierskap i selskaper og truster engasjert i kommersiell virksomhet (gjennomføres ved endringer i 1. selskapsdirektiv - Direktiv 2009/101/EF) samt i familie- og veldedighets-truster dersom man har legitim interesse. Kommisjonens forslag klarer også at medlemslandet der trusten er administrert, må sørge for registrering.
- Ovenstående registre skal kobles sammen slik at finansielle etterretningsenheter og andre myndigheter på en enkel og effektiv måte skal kunne identifisere reelt eierskap. Dette vil øke transparenskravene til selskaper og truster.
- Ytterligere opplysninger skal stilles til rådighet for myndighetene. Forslaget innebærer at både gamle og nye konti skal bli behørig kontrollert. Dette skal hindre at konti som kan brukes til ulovlige aktiviteter, unnslipper kontroll. Passive selskaper og truster, f.eks. slike som var fremtredende i Panama Papers, vil også bli gjenstand for økt kontroll og strengere regler.

I ECOFIN-møtet redegjorde justiskommisær Jourova for endringsforslagene i hvitvaskingsregelverket. Forslaget fikk betydelig støtte, men flere ministre reagerte på Kommisjonens forslag om at fristen for gjennomføring av endringsforslagene skal være 1. januar 2017, dvs. samme tidspunkt som ECOFIN tidligere er blitt enig om for 4AMLD. Formann Kazimir oppsummerte med at behandlingen av Kommisjonens forslag har høy prioritet, og at Rådets gruppe for finansmarkedsspørsmål ville starte behandlingen uken etter.

Tiltak mot skatteunndragelse og -omgåelse

ECOFIN vedtok uten diskusjon det skatteomgåelsesdirektivet (ATAD), som det ble oppnådd politisk enighet om i juni. Direktivet inneholder bestemmelser som skal forhindre de vanligste formene for skattetilpasning. Samlet skal de fem bestemmelsene utgjøre en nødvendig minimumsbeskyttelse av det indre marked, men medlemslandene kan fastsette strengere nasjonale regler for bedre å beskytte eget selskapsskattfundament. For en nærmere beskrivelse av direktivets bestemmelser se [Økonominytt i februar](#), [Økonominytt i juni](#) og [Økonominytt i juli](#).

På dagsorden for ECOFIN sto også Kommisjonens [melding](#) om ytterligere tiltak for styrket åpenhet og kamp mot skatteunndragelse og -omgåelse, som ble publisert 6. juli 2016. Skattekommissær Moscovici presenterte den nye skattemeldingen for ECOFIN. Ved presentasjonen av meldingen la Kommisær Moscovici vekt på at det er viktig at EU tar ledelsen i det internasjonale arbeidet mot skatteomgåelse og -unndragelse. Gjennomgående støtter medlemslandene Kommisjonens arbeid mot skatteomgåelse og -unndragelse, noe den raske politiske enigheten om ATAD viser. Kommisjonens melding om nye tiltak på skatteområdet skal nå diskuteres på arbeidsgruppenivå i Rådet før ECOFIN tar stilling til de enkelte elementene i meldingen.

Nærmere om innholdet i meldingen

I meldingen om ytterligere tiltak for styrket åpenhet og kamp mot skatteunndragelse og -omgåelse går Kommisjonen gjennom de siste fremskrittene som er gjort på området (bl.a. utviklingen i direktivet om administrativt samarbeid på skatteområdet (DAC) og det nylig vedtatte skatteomgåelsesdirektivet (ATAD)). Videre varsler Kommisjonen nye tiltak for å takle gjenstående utfordringer, hindre misbruk av ulikheter mellom nasjonale skattesystemer og hindre ulovlig finansiell aktivitet. Hovedpunktene i meldingen er:

1. Utnytte sammenhengen mellom anti-hvitvaskingsregler og skatteregler. Kommisjonens forslag til endringer i 4. hvitvaskingsdirektiv ble lagt fram dagen før skattemeldingen. Panama Papers-avsløringene viser hvordan innviklede selskapsstrukturer benyttes for å maskere reelt eierskap, og Kommisjonen mener dette taler for å utnytte sammenhengen mellom anti-hvitvaskingsregler og skattereglene. Konkret foreslår Kommisjonen endringer i direktivet om administrativt samarbeid på skatteområdet (DAC) som gir skattemyndighetene tilgang til informasjon om reelt eierskap etter hvitvaskingsdirektivet. Kommisjonen argumenterer med at tilgang til denne informasjonen er nødvendig for at skattemyndighetene skal være i stand til å overholde sine plikter etter DAC. Bestemmelse i DAC sier at når skattyter er en finansiell institusjon, skal det gjøres undersøkelser for å finne ut hvem som står bak institusjonen – med andre ord kartlegge det reelle eierskapet. Siden informasjonen allerede innhentes gjennom hvitvaskingsdirektivet, vil ikke forslaget innebære nevneverdige administrative kostnader. Se omtale av forslag til endringer i hvitvaskingsdirektivet lenger frem i rapporten. Kommisjonen oppfordrer Rådet og Europaparlamentet til å oppnå enighet om de foreslåtte endringene i DAC og AMLD.
2. Bedre utveksling av informasjon om reelt eierskap. I tillegg til å gi nasjonale skattemyndigheter tilgang til informasjon om reelt eierskap, mener Kommisjonen at denne informasjonen må utveksles mellom nasjonale skattemyndigheter. Først da vil tiltaket virke effektivt tiltak mot skatteomgåelsen og -unndragelse gjennom kompliserte selskapsstrukturer. Utveksling av informasjon om reelt eierskap, vil vesentlig forbedre ligningsmyndighetenes muligheter til å identifisere tilfeller av skatteomgåelse og -unndragelse. Alle medlemslandene har allerede sagt seg villige til å delta i et pilotprosjekt om utveksling av informasjon om reelt eierskap (se omtale i Økonominytt i mai). Kommisjonen vil arbeide videre med hvordan slik informasjonsutveksling kan implementeres på EU-nivå. En mulighet er å innarbeide reglene i det allerede etablerte rammeverket for utveksling av skatteinformasjon mellom ligningsmyndigheter (DAC). Kommisjonen varsler en første analyse av spørsmålet i løpet av høsten 2016.
3. Økt tilsyn med aktører som markedsfører eller legger til rette for aggressiv skatteplanlegging. Kommisjonen mener det er gode grunner til å introdusere nye tiltak rettet mot aktører som markedsfører eller legger til rette for skatteplanleggingsstrategier, enten gjennom horisontale eller gjennom sektorspesifikke bestemmelser. Økt tilsyn med skatteplanleggingsstrategier kan gjøre det lettere for myndighetene å identifisere og blokkere skatteplanleggingsstrategier på et tidlig tidspunkt. Det kan også virke preventivt på aktører som i dag markedsfører eller legger til rett for slik aggressiv skatteplanlegging, mener Kommisjonen.

BEPS-anbefaling nr. 12 fra OECD innebærer at det bør stilles krav til skattytere og rådgivere om åpenhet om skatteplanleggingsstrategier de benytter. Det er utarbeidet et veiledende, fleksibelt rammeverk for land som ønsker å innføre slike krav til åpenhet. I det uformelle møtet i april 2016 ba ECOFIN om at Kommisjonen skulle vurdere om obligatorisk åpenhet om skatteplanleggingsstrategier kan være et disinsentiv for å tilby denne typen skatterådgivning.

Kommisjonen vil arbeide videre med et forslag om økt åpenhet om skatteplanleggingsstrategier. Et veikart for det videre arbeidet ble lansert 5. juli, og i løpet av høsten vil Kommisjonen åpne en høring

om saken. Parallelt med dette vil Kommisjonen arbeide sammen med OECD og andre partnere om en felles internasjonal tilnærming til økt åpenhet ut over det som følger av BEPS-anbefaling nr. 12.

4. Arbeide for good-governance på skatteområdet internasjonalt. Kommisjonen vil arbeide for at så mange land som mulig implementerer OECDs Global Standard og yte bistand på skatteområdet til utviklingsland.

Arbeidet med en EU-liste over ikke-samarbeidende skattejurisdiksjoner («svarteliste») fortsetter. I det uformelle ECOFIN-møtet i april ga EUs finansministre sin tilslutning til en prosedyre for listeføring og ba om at en «svarteliste» skulle foreligge i løpet av 2017. «Svartelisten» skal være basert på klare, objektive og forsvarlige kriterier. Kommisjonen ønsker at medlemslandene bidrar med utarbeidelsen av kriterier for svartelisting.

Kommisjonen har utarbeidet en forstudie av alle tredjeland med sikte på å avgjøre hvilken risiko de utgjør i form av uthuling av medlemslandenes skattegrunnlag som ble presentert for arbeidsgruppen for atferdskodeks på selskapsskatteområdet (møte 15. juli 2016). På dette grunnlaget vil medlemslandene og Kommisjonen i fellesskap identifisere hvilke tredjeland som skal analyseres videre. Det skal åpnes dialog med ikke-samarbeidende tredjeland innen utgangen av 2016.

5. Bedre beskyttelse av varslere. Kommisjonen støtter målsetningen om å beskytte varslere i skattesaker mot straff. På andre områder er det etablert felles EU-regler for å beskytte varslere, men på skatteområdet er det fortsatt nasjonal lovgivning som gjelder. Kommisjonen vil fortsette å overvåke medlemsstatenes regler for beskyttelse av varslere. Kommisjonen vil også vurdere mulighetene for felles tiltak på EU-nivå for å beskytte varslere, men vil ta hensyn til nærhetsprinsippet.

Aktuelle lenker:

[Kommisjonens skattemelding](#)

[Kommisjonens forslag til endring i DAC](#)

[Veikart for automatisk utveksling av informasjon om reelt eierskap](#)

Gjennomføring av bankunionen

Dette har vært et fast punkt på ECOFINs dagsorden siden i fjor høst. Bankunionen omfatter per i dag kun euroland. Øvrige EU-land er invitert til å delta.

Et tilstrekkelig antall deltakere i bankunionen hadde per 30. november 2015 ratifisert den mellomstatlige avtalen (IGA) om det felles krisehåndteringsfondet (SRF) slik at bankunionens andre fase med krisehåndteringsmyndigheten (SRM) ble etablert fra 1.1.2016. Fra samme tidspunkt erstattet SRF deltakerlandenes nasjonale krisehåndteringsfond iht. krisehåndteringsdirektivet for banker (BRRD).

Status for gjennomføringen av tiltak knyttet til krisehåndtering i bankunionen var per 1. juli 2016:

- Ratifikasjon av IGA med frist 30.11.2015: 19 av de 19 deltakerne (eurolandene) i bankunionen har deponert ratifikasjonsinstrumentene. I tillegg har Ungarn ratifisert.
- Overføringene av avsetningene på 4,3 milliarder euro til SRF i 2015, samlet inn fra nasjonale banker iht. krisehåndteringsdirektivet (BRRD), er tilnærmet ferdig.
- 11 av de 19 deltakerlandene i bankunionen har underskrevet avtale med SRM om lånefasilitet for brofinansieringen (individuelle kredittlinjer fra hvert enkelt deltakerland til vedkommende lands andel i fondet) av SRF i oppbyggingsperioden 2015-24.

Status per 1. juli for gjennomføringen av felles regelverk for å styrke banksektoren (single rulebook) i samtlige EU-land (og med EØS-relevans) var som følger:

- BRRD med frist 31.12.2014: 25 av 28 medlemsland har implementert fullt ut, mens de tre resterende delvis har gjort det.

- Innskuddsgarantidirektivet (som skal sikre alle innskudd på inntil 100 000 euro) med frist 3.7.2015: 26 av 28 land har implementert fullt ut, mens de to resterende delvis har gjort det.

I ECOFIN-møtet konstaterte formann Kazimir at det hadde skjedd lite siden forrige ECOFIN.

Basel-komiteens arbeid med bankreformer

Basel-komiteen har arbeidet med reguleringsstandarter i banksektoren i kjølvannet av finanskrisen.

For tiden arbeider komiteen med gjenstående standarder under Basel III og nye standarder under Basel IV. Disse omfatter 1) krav til gjeldsgrad (gearing) (Basel III), 2) krav om stabil finansiering (NSFR) (Basel III), 3) revidert kapitalgulv (Basel IV), 4) revisjon av standardmetoden for vurdering av bankers kapitalbehov (Basel IV) og 5) revisjon av metoden for interne modeller for beregning av bankers kapitalbehov (Basel IV).

Mesteparten av Basel III-standardene er reflektert i EUs gjeldende kapitaldekningsregler (CRD IV og CRR). De siste av disse standardene, krav til gjeldsgrad og NSFR, ventes gjennomført i EU i den kommende revisjonen av CRD IV/CRR. Kommisjonen planlegger å fremme forslag mot slutten av inneværende år. Kommisjonens forslag ventes også å inneholde såkalte TLAC-krav (Total Loss Absorbing Capacity), basert på anbefaling fra Financial Stability Board (FSB).

Basel IV-standardene i listen ovenfor vil ikke foreligge i tide til å bli tatt med i den kommende revisjonen av EUs kapitaldekningsregelverk.

ECOFIN vedtok rådskonklusjoner som støtter opp under Basel-komiteens arbeid med å bedre Basel III-rammeverket for å sikre regulatorisk sikkerhet, sammenheng og effektivitet samtidig som man opprettholder risikofølsomheten i bankreguleringen. Videre understrekes viktigheten av at Basel-komiteen nøye vurderer utforming og kalibrering av standardene med utgangspunkt i en omfattende og transparent konsekvensanalyse, der en tar hensyn til at standardene skal være globale. Finansministrene merket seg også at reformpakken ikke er ventet å ville føre til vesentlig økning i de totale kapitalkravene i banksektoren, og derfor heller ikke vesentlige forskjeller for spesifikke regioner i verden.

Rådskonklusjonen ligger [her](#).

Kommentar

Rådskonklusjonene gir klare signaler om at europeiske banker i de nye Basel-standardene ikke bør behandles dårligere enn amerikanske. En rekke finansministre fryktet diskriminering som følge av ulik bankstruktur. Kommisjonens visepresident Dombrovskis uttalte under pressekonferansen etter møtet at standardene måtte finne en riktig balanse mellom å sikre sunne banker og gjøre dem i stand til å finansiere EUs økonomi. Kommisjonen vil også ha denne balansen for øye i dens forslag om endringer i kapitaldekningsregelverket i høst.

Underskuddsprosedyre mot Portugal og Spania

Portugal og Spania har vært underlagt Stabilitets- og vekstpaktens underskuddsprosedyre siden 2009 som følge av underskudd høyere enn terskelverdien på 3 pst. av BNP. Landene har fått flere utsettelse med å nå budsjettmålene – siste gang i juni 2013. Portugal og Spania ble da vurdert til å ha gjennomført konsolideringstiltak, men svakere økonomisk utvikling enn lagt til grunn hadde ført til at underskuddsmålene ikke var nådd. Ved forlengelsen i 2013 fikk Portugal utsatt fristen til 2015 med å redusere underskuddet til 2,5 pst. av BNP. Dette ville innebære en strukturell konsolidering på til sammen 2,5 pst. over tre år. Spanias budsjett skulle reduseres gradvis via 4,2 pst. av BNP i 2015 og 2,8 pst. av BNP i 2016. Dette ville innebære en strukturell konsolidering på 4 pst. av BNP i perioden 2013-16.

Den faktiske nedbyggingen av underskuddet og den strukturelle konsolideringen har vært langt svakere enn Rådets anbefaling i 2013. Portugals underskudd var 4,4 pst. av BNP i 2015. Med 5,1 pst. av BNP var Spanias budsjettunderskudd i 2015 klart høyere enn delmålet. Kommisjonen anslo i vårprognosen underskuddet i 2016 til 3,9 pst. av BNP.

På grunnlag av anbefalingene av 7. juli fra Kommisjonen vedtok ECOFIN at Portugal og Spania ikke har gjennomført tilstrekkelige tiltak for å oppfylle Rådets vedtak av 21. juni 2013. Portugal nådde ikke målet om å få budsjettunderskuddet under 3 pst. av BNP i 2015. Mesteparten av overskridelsen av terskelverdien på 3 pst. av BNP skyldes statlig engangsstøtte til landets banksektor. Men uansett var den strukturelle konsolideringen kun 1,1 pst. av BNP mot pålagte 2,5 pst. (og enda lavere når det korrigeres for revisjon av potensiell vekst og andre forhold). Som følge av klart ekspansiv finanspolitikk i 2015 nådde ikke Spania fjorårets budsjettmål og ligger ikke an til å komme under 3 pst. av BNP i 2016. Den strukturelle budsjettkonsolideringen i perioden 2013-15 var vesentlig lavere enn lagt til grunn i Rådets vedtak med 0,6 vs. 2,7 pst. av BNP (og enda lavere når det korrigeres for revisjon av potensiell vekst og andre forhold).

Finansminister Centeno mente at Portugal hadde gjennomført betydelig budsjettkonsolidering og ikke planla ytterligere tiltak. Han var derfor uenig i vedtaket, som ville gjøre det enda vanskeligere å nå budsjettmålet som følge av svekket tillit til landets økonomi i markedet. Spanias finansminister De Guindos trakk frem en rekke forhold som skulle tilsi at landet kun ble ilagt en symbolsk sanksjon, som negativ prisvekst, feil anslag på potensiell vekstrate og at konsolidering har funnet sted. Reformarbeidet har fortsatt selv om landet har hatt et forretningsministerium siden høsten 2015. Han mente at det ville være et paradoks å bøtelegge landet som har gjennomført den største snuoperasjonen etter finanskrisen og nå vokser raskere enn de aller fleste EU-land.

Mr Luis DE GUINDOS JURADO, Spanish Minister for Economic Affairs and Competitiveness. Photo: European Union

Kommisjonens visepresident Dombrovskis uttrykte at Kommisjonen i sin vurdering vil ta hensyn til at Portugal og Spania har gjennomført budsjettkonsolidering frem til 2015 og krevende reformer for å få landene på fote etter at de ble meget hardt rammet av finanskrisen.

From left to right: Mr Michel SAPIN, French Minister of Finance and Public Accounts; Mr Mario CENTENO, Portuguese Minister for Finance. Photo European Union

Formann Kazimir konstaterte at det var full støtte blant de stemmeberettigede eurolandene for Kommisjonens anbefaling om at Portugal og Spania ikke hadde redusert budsjettunderskuddene tilstrekkelig. På pressekonferansen etter møtet uttrykte han seg sikker på at man ville finne en smart og intelligent anvendelse av EUs budsjettregler i neste fase i underskuddprosedyren.

Kommentar/oppdatering:

ECOFINs vedtak utløste automatisk neste skritt i underskuddprosedyren, som omfatter sanksjonstiltak mot Portugal og Spania. Kommisjonen måtte legge frem forslag om dette innen 20 dager. Sanksjonstiltakene kan ta form av bøter og midlertidig suspensjon av deler av EU-budsjettets struktur- og investeringsfond. Boten skal i utgangspunktet være 0,2 pst. av BNP, men kan settes ned på grunnlag av en begrunnet anmodning om reduksjon.

Portugal og Spania fremmet slike begrunnelser innen fristen på ti dager etter ECOFINs vedtak.

På dette grunnlag la Kommisjonen 27. juli frem anbefalinger om at Portugal og Spania ikke blir ilagt bøter i denne omgang. En beslutning om suspensjon av struktur- og investeringsfondene er også utsatt med begrunnelse at Kommisjonen vil drøfte tiltaket med Europaparlamentet før evt. vedtak. En suspensjon ville uansett ikke trådt i kraft før i 2017 og bare dersom vedkommende land ikke gjennomfører pålagte budsjetttiltak innen fristen.

Kommisjonen begrunnet sin anbefaling med at landene har vært gjennom vanskelige økonomiske kriser, gjennomført betydelige strukturreformer og har forpliktet seg til å oppfylle Stabilitets- og vekstpakten fremover. Begge land har annonsert konsolideringstiltak. Spania har varslet innføring av minimumsskatt for selskaper.

Kommissær Moscovici uttrykte under pressekonferansen etter beslutningen at kanselleringen av bøkene ikke bidrar til å undergrave Stabilitets- og vekstpakten. Videre understreket han at Portugals og Spanias budsjettplaner for 2017, som forelegges Kommisjonen senest 15. oktober, vil bli nøye gjennomgått.

Det er grunn til å tro at beslutningen også bærer preg av at Europa ikke trenger enda en krise i tillegg til migrasjonskrisen, terroristtrusselen, Brexit og økende populisme i medlemslandene.

Beslutningen om å kansellere bøtene kom noe overraskende etter at kommisjonspresident Juncker angivelig skulle ha gått inn for bøter for å øke troverdigheten til Kommisjonens oppfølging av Stabilitets- og vekstpakten. I kollegiet stemte noen for bøter, mens et flertall stemte imot – i tråd med lobbyinnspill fra Tysklands finansminister Schäuble.

Kommisjonens anbefaling om sanksjonstiltak anses som vedtatt dersom Rådet ikke har avvist denne med kvalifisert flertall innen ti dager (med stemmene fra eurolandene unntatt landet saken gjelder).

Kommisjonen fremmet samtidig anbefalinger om at Portugals underskudd skal under 2,5 pst. av BNP i 2016 og Spanias under 3 pst. av BNP i 2018. Dette innebærer hhv. ett og to års forlenget frist fra vedtaket i 2013.

ECOFIN skal ta stilling til anbefalingene om fristforlengelse innen to måneder etter sitt vedtak 12. juli om at landene har brutt budsjettreglene, dvs. 12. september. De samme stemmerettsreglene gjelder her.

Landspesifikke anbefalinger for den økonomiske politikken

Som siste del av det europeiske semester skal Rådet vedta landspesifikke anbefalinger for den økonomiske politikken og arbeidsmarkedspolitikken. Kommisjonens utkast til anbefalinger godkjen- nes av hhv. ECOFIN og EPSCO (Rådet for sysselsetting, helse og forbrukerspørsmål) forut for Det europeiske råds møte og vedtas formelt av Rådet etter at toppmøtet har sluttet seg til dem. Samtlige land unntatt programlandet Hellas får slike anbefalinger.

De landspesifikke anbefalingene gis med utgangspunkt i EUs overordnede retningslinjer for den økonomiske politikken (identifisert i den årlige vekstundersøkelsen, fremlagt ved oppstarten av det europeiske semesteret i november 2015) og landvise utfordringer identifisert i Kommisjonens landrapporter (februar 2016). Anbefalingene til det enkelte euroland reflekterer også anbefalingene ECOFIN ga til euroområdet samlet i mars (etter behandling i Det europeiske råd i februar). I tillegg får 13 land anbefalinger om å korrigere ulike former for makroøkonomiske ubalanser, slik de er blitt identifisert i en egen prosedyre. Disse landene har gjennomgående fått flere anbefalinger enn øvrige land.

ECOFIN 12/7/2016. European Union

De landspesifikke anbefalingene er nå konsentrert om det enkelte lands mest sentrale politikk-utfordringer. Antallet anbefalinger er redusert fra 150 for to år siden til 89 nå, og det er lagt mer vekt på den sosiale dimensjonen enn tidligere. Dialogen med nasjonalforsamlingene og andre relevante parter i medlemslandene har økt med sikte på økt nasjonalt eierskap til oppfølgingen av anbefalingene. Oppfølgingen av tidligere års landspesifikke anbefalinger har vært heller laber med betydelige fremskritt i kun få tilfeller.

De aller fleste land har fått anbefalinger om å overholde budsjettreglene i Stabilitets- og vekstpakten. I og med at de fleste landene nå er i den forebyggende delen av pakten, er anbefalingene rettet mot å sikre konkret strukturell konsolidering mot det mellomlangsigtede målet om nær budsjettbalanse. Som eneste land har Tyskland blitt anbefalt å øke offentlige investeringer. Dette reflekterer den generelle anbefalingen til euroområdet om fortsatt konsolidering der det er nødvendig (i de fleste land) og å utnytte det finanspolitiske rommet til investeringer i land med handlingsrom.

En rekke land har fått anbefalinger som sikter mot å bedre investeringsklimaet og fremme produktiviteten. Mange har også fått anbefalinger om ulike tiltak for å redusere den strukturelle ledigheten, øke sysselsettingen og sikre en hensiktsmessig balanse mellom jobb-beskyttelse og arbeidsmarkedsfleksibilitet. De fleste nye medlemslandene etter 2004 har fått anbefalinger om å bedre offentlig administrasjon.

Det europeiske råd sluttet seg til anbefalingene 28. juni.

ECOFIN-møtet 12. juli vedtok formelt de landspesifikke anbefalingene om den økonomiske politikken og sysselsettingspolitikken. Tidligere utkasts omtale av når Portugals (2016) og Spanias (2017) budsjettunderskudd skal komme under Stabilitets- og vekstpaktens terskelverdi på 3 pst. av BNP, er strøket i påvente av at Kommisjonen skal komme med en konkret anbefaling om dette innen to måneder.

Investeringshindre – Juncker-kommisjonens tredje pilar

Juncker-planen, som ble vedtatt for ett år siden, skal bidra til å øke offentlige og private investeringer med minst 315 milliarder euro over en treårsperiode. Planen består av tre elementer: 1) mobilisere finansiering for investeringer uten å ta opp ny offentlig gjeld gjennom etableringen av EFSI (European Fund for Strategic Investments), 2) identifisere og støtte investeringsprosjekter innen nøkkelområder og 3) fjerne sektorspesifikke og andre hindre for investeringer.

De to første pilarene har hittil vært de mest vellykkede med identifisering av prosjekter og garantier fra EFSI for investeringer på over 100 milliarder euro. ECOFINs økonomiske og finansielle komité (EFC) har drøftet ulike temaer for å identifisere flaskehalser og hva som bør gjøres: 1) offentlige investeringer i transportinfrastruktur, 2) insolvensrammeverk, 3) beste praksis i offentlig/private partnerskap, 4) investeringer i nettverksindustrier, 5) prisreguleringer og miljøskadelige subsidier i energimarkedet og 6) husholdningers investeringer i energieffektivisering og fornybar energi.

Oppfølgingen ligger i medlemslandene. Så langt har kartleggingen i liten grad blitt fulgt opp i praktisk politikk. Kommisjonen har derfor identifisert følgende tiltak for å bedre situasjonen: a) styrke overvåkingen av og yte teknisk assistanse til strukturreformer, b) bedre vurderinger av de positive virkningene av reformer, herunder gjennom bruk av benchmarks, c) styrke EU-fondenes rolle i reformarbeidet og d) utnytte fleksibiliteten i Stabilitets- og vekstpakten.

ECOFIN drøftet problemstillingen med utgangspunkt i en orientering fra EFCs formann. Betydningen av investeringsplanens tredje pilar ble understreket. Nasjonal gjennomføring av strukturreformer, herunder identifisert i de landspesifikke anbefalingene, har vært for dårlig. EIB vil innen september utarbeide en rapport om investeringshindre som banken møter i sitt virke.

Konvergensrapporter for ikke-euroland

Kommisjonen og Den europeiske sentralbanken (ECB) skal minst annet hvert år legge frem konvergensrapporter om landene som har dispensasjon fra å delta i eurosamarbeidet. Rapportene, som begge ble lagt frem 7. juni, omfatter Bulgaria, Kroatia, Polen, Romania, Sverige, Tsjekkia og Ungarn. Danmark og Storbritannia, som har permanente unntak fra å innføre euro, vurderes ikke.

De syv landene som blir vurdert, gjennomgås med utgangspunkt i følgende kriterier: a) offentlig budsjettunderskudd mindre enn 3 pst. av BNP, b) offentlig gjeld lavere enn 60 pst. av BNP, c) prisstigningen (KPI) skal i siste tolv månedersperiode ikke være mer enn 1,5 prosentpoeng over gjennomsnittet av tre euroland med lavest inflasjon, d) de lange rentene skal i siste tolv månedersperiode ikke være mer enn 2 prosentpoeng høyere enn i de samme tre landene med lavest inflasjon, e) oppfylle ERM II-kriteriet om svingninger fra midtkursen/ikke devaluering de siste to årene og f) lovgivning i tråd med blant annet EU-traktens bestemmelser om ECB og sentralbankers uavhengighet.

Ved vurderingen av om et land er beredt til eurosamarbeid tas det også hensyn til landets nivå på markedsintegrasjon, utviklingen i betalingsbalansen, lønnskostnader per produsert enhet og andre prisindekser.

De fleste av de syv landene oppfyller de økonomiske kriteriene i a) – d), mens ingen oppfyller ERM-kriteriet og bare Kroatia oppfyller lovgivningskriteriene i f).

ECOFIN tok rapporten til etterretning uten diskusjon.

Kommentar

Ikke-oppfyllelse av ERM- og lovgivningskriteriet kan tyde på liten vilje til å innføre euro i de syv landene. Når først viljen er til stede, vil oppfyllelse av disse kriteriene normalt ikke være spesielt vanskelig.

Et annet forhold er at i dagens situasjon med til dels markert deflasjon i en del land oppfyller ikke Sverige inflasjonskravet selv om KPI siste året er på 0,9 pst. ECBs inflasjonsmål for euroområdet er tett oppunder 2 pst.

Andre saker

EØS – finansielle tjenester

ECOFIN vedtok første pakke med utkast til ni EØS-komiteebeslutninger (og 31 rettsakter) om finanstilsyn som en sak uten diskusjon (A-punkt).

Informasjonsutvekslingsavtale med Monaco

EU og Monaco undertegnet 12. juli en avtale om automatisk utveksling av kontoinformasjon mellom skattemyndigheter. ECOFIN hadde samme dag autorisert EUs undertegning av avtalen. Avtalen er en oppdatering av avtalen fra 2004, og partene vil tilstrebe at avtalen skal gjelde for informasjonsutveksling allerede fra januar 2017. Avtalen er i overensstemmelse med OECDs globale standard for informasjonsutveksling. Nylig har EU inngått tilsvarende avtaler med Sveits (mai 2015), Liechtenstein (oktober 2015), San Marino (desember 2015) og Andorra (februar 2016).

Stresstesting av europeisk banksektor

Den europeiske banktilsynsmyndighet (EBA) publiserte 29. juli resultatene fra [stresstesten for europeiske banker](#) i 2016. Testen omfatter 51 banker i EU- og EØS-land og dekker om lag 70 pst. av kapitalen i hvert av de aktuelle landene. Målet med testingen er å gi et bilde av banksektorens evne til å stå imot ugunstige hendelser. Resultatene fra testingen vil inngå i tilsynsprosessen for 2016. Norske DNB er blant bankene som er testet av EBA.

EUs budsjett for 2017

Kommisjonens forslag til budsjett for 2017

Kommisjonen la 30. juni frem sitt forslag til [EUs budsjett for 2017](#). Totalt inneholder forslaget forpliktelser på 157,7 mrd. euro (påløpt størrelse), en økning på om lag 1,7 pst. regnet i forhold til vedtatt budsjett for 2016. Betalingsbevilgningene i Kommisjonens forslag er på 134,9 mrd. euro (bokført størrelse), en reduksjon på om lag 6,3 pst. regnet i forhold til vedtatt budsjett for 2016. Den markerte reduksjonen skyldes at utbetalingene i samhørighetspolitikken i den flerårige finansielle rammen (MFF) for 2007-13 ble sluttført i 2016. Prosjekter i den nye budsjettperioden 2014-17 er ennå ikke fullt etablert. De samlede forpliktelsene utgjør 1,05 pst. av medlemslandenes BNI, mens de samlede betalingene utgjør 0,90 pst. av medlemslandenes BNI.

Budsjettforslaget ligger under takene fastsatt for forpliktelser og betalinger i MFF-avtalen. For 2017 fastsetter MFF et tak på 155,6 mrd. euro for forpliktelser og 142,9 mrd. euro for betalinger. Kommisjonens tolkning av MFF-avtalen innebærer at fleksible instrumenter kan aktiveres utover de fastsatte utgiftstakene. Ikke alle medlemsland er enige i denne tolkningen. Kommisjonens forslag til budsjett innebærer bruk av fleksible instrumenter på om lag 1,6 mrd. euro både for forpliktelser og betalinger.

I henhold til Kommisjonen støtter budsjettforslaget opp om de viktigste politiske prioriteringene i Europa, nemlig fortsatt gjenoppretting av den europeiske økonomien samt håndtering av sikkerhetsmessige og humanitære utfordringer i EUs nærområder. Det er satt av ekstra midler til å investere i vekst, sysselsetting og konkurranseevne. Det er også satt av midler for å beskytte EUs ytre grenser, styrke sikkerhet innenfor og utenfor EU, støtte til mottakelse og integrasjon av flyktninger og til å håndtere de grunnleggende årsakene til migrasjon både i opprinnelseslandene og i transitlandene. Samtidig reduseres midlene satt av til mindre tidskrisiske tiltak.

- *Utgiftskategori 1a* omfatter en rekke politikkområder bl.a. Europa 2020-strategien, herunder forskning, utdanning og infrastrukturinvesteringer. Over halvparten av midlene i kategori 1a går til forskningsprogrammet Horizon 2020 (10,6 mrd. euro i forslaget for 2017).
- *Utgiftskategori 1b* inneholder bevilgninger til Det regionale utviklingsfondet, Samhørighetsfondet og Det europeiske sosialfondet. EUs samhørighetspolitikk utgjør om lag en tredel av EUs samlede budsjett.
- *Utgiftskategori 2* utgjør grovt regnet 40 pst. av EUs samlede budsjett og finansierer hovedsakelig EUs landbrukspolitikk. Knappt 80 pst. av midlene i denne kategorien består av direkte landbruksstøtte og markedsordninger (om lag 42,9 mrd. euro i forslaget for 2017). Resten av utgiftskategorien finansierer EUs landdistriktspolitikk, miljø- og klimaområdet, samt fiskeri. Kommisjonens forslag til midler i utgiftskategori 2 innebærer en reduksjon på om lag 5,7 pst. i forhold til budsjettet for 2016, noe som skyldes et ekstraordinære overføringer av landdistriktsforpliktelser fra 2014 til 2016. Kommisjonen etablerer også en reserve på 451 mill. euro til å håndtere ev. kriser i landbrukssektoren i løpet av 2017. Eventuelle ubenyttede midler vil tilbakeføres til direkte støtte i 2018.
- *Utgiftskategori 3* finansierer rettslige og indre anliggende, grensekontroll, migrasjon og asylpolitikk, folkehelse, forbrukerbeskyttelse og kultur. I lys av migrasjonskrisen og utfordringer knyttet til sikkerhet og grenser, legger Kommisjonen opp til å oppretthold det høye utgiftsnivået fra 2016. De største enkeltpostene i denne utgiftskategorien er Asyl- og migrasjonsfondet (forpliktelser på om lag 1,6 mrd. euro i forslaget for 2017) og Det interne sikkerhetsfondet (forpliktelser på om lag 740 mill. euro i forslaget for 2017). Forpliktelsene knyttet til det interne nødhjelpsinstuttet foreslås doblet fra 2016 (til 200 mill. euro i forslaget for 2017). Kommisjonen anslår at 3,2 mrd. euro av forpliktelsene i kategori 3 er knyttet til migrasjonsrettede tiltak.
- *Utgiftskategori 4* finansierer EUs eksterne virksomhet som utviklingshjelp, nødhjelp og utenriks- og sikkerhetspolitikk. Kategorien inneholder også noen migrasjonsrelaterte kostnader. Samlet

utgjør utviklingssamarbeidet, naboskapsinstrumentet og før-tiltredelsesstøtte mer enn to tredeler av midlene satt av i denne kategorien.

- *Utgiftskategori 5* finansierer de administrative kostnadene ved alle EU-institusjoner, pensjoner og de europeiske skolene.

Rådets posisjon til 2017-budsjettet

På grunnlag av et kompromissforslag fra det slovakiske formannskapet, ble De permanente representanters komité (COREPER) 20. juli enige om [Rådets posisjon til EUs budsjett for 2017](#). Rådets posisjon innebærer forpliktelser på 156,4 mrd. euro og betalingsbevilgninger på 133,8 mrd. euro, tilsvarende hhv. 1,04 pst. og 0,98 pst. av samlet BNI i medlemslandene.

Rådets posisjon til 2017-budsjettet innebærer lavere eller like store avsetninger for alle utgiftskategorier sammenlignet med Kommisjonens forslag. Beløpene satt av til fleksible instrumenter representerer de største prosentvise reduksjonene. Årsaken er at Kommisjonen baserer sitt budsjettforslag på at MFF-takene setter grenser for forpliktelser og betalinger før fleksible instrumenter. Mange medlemsland er ikke enige i denne tolkningen.

Rådet setter av 5,2 mrd. euro i forpliktelser til dekning av migrasjonsrelaterte utgifter. Tallet dekker både interne og eksterne tiltak (både utgiftskategori 3 og 4).

Ovenstående posisjon vil formelt bli vedtatt i et rådsmøte i september. Det danner grunnlaget for det slovakiske formannskapets forhandlinger med Europaparlamentet senere i høst.

Tabell: Bevilgninger etter utgiftskategori. Kommisjonens budsjettforslag 2017, Rådets posisjon budsjett 2017 og vedtatt budsjett 2016. Mrd. euro

	Kommisjonens forslag 2017		Rådets posisjon 2017		Vedtatt 2016	
	Forpliktelser	Betalinger	Forpliktelser	Betalinger	Forpliktelser	Betalinger
1. Smart og inkluderende vekst	74,7	56,6	74,3	56,1	69,8	66,2
<i>1a Konkurranssevne for vekst og sysselsetting</i>	<i>21,1</i>	<i>19,3</i>	<i>20,7</i>	<i>19,0</i>	<i>19,0</i>	<i>17,4</i>
<i>1b Samhørighet</i>	<i>53,6</i>	<i>37,3</i>	<i>53,6</i>	<i>37,1</i>	<i>50,8</i>	<i>48,8</i>
2. Bærekraftig vekst og naturressurser	58,9	55,2	58,7	55,0	62,5	55,1
<i>Markedsbaserte utgifter og direkte støtte</i>	<i>42,9</i>	<i>42,9</i>	<i>42,7</i>	<i>42,7</i>	<i>42,2</i>	<i>42,2</i>
3. Sikkerhet og borger	4,3	3,8	4,2	3,8	4,1	3,0
4. Globale Europa	9,4	9,3	9,3	9,2	9,2	10,2
5. Administrasjon	9,3	9,3	9,3	9,3	8,9	8,9
I alt - utgiftskategori 1-5	156,6	134,2	155,8	133,4	154,5	143,4
<i>Fleksible instrumenter</i>	<i>0,5</i>	<i>1,0</i>	<i>0,5</i>	<i>0,8</i>	<i>1,5</i>	<i>0,8</i>
Andre særlige fleksible instrumenter	1,0	0,6	0,5	0,4	0,5	0,4
I alt	157,7	134,9	156,4	133,8	155,0	143,9

Kilde: Kommisjonen, Rådet, EU-Oplysningen

Lenker:

[Kommisjonens nyhetssak om budsjettforslag for 2017.](#)

[Spørsmål og svar om Kommisjonens budsjettforslag for 2017.](#)

[Forslag til EU-budsjett for 2017.](#)

[Rådets posisjon til EU-budsjett for 2017.](#)